
نگاهی به درمان کودکان بیش فعال و کم توجه

بارویکرد توانبخشی

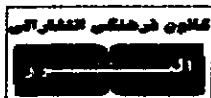

دکتر حسین حسن آبادی متخصص طب فیزیکی و توانبخشی

دکتر رویا شاپوریان متخصص بیماری های کودکان

فریبا طالش لار کارشناس گفتار درمانی

مریم مهمان نواز

سر شناسه:

دکتر حسین حسن آبادی / دکتر رویا شاپوریان / کارشناس فریبا طالش لاری / مریم مهمان نواز

عنوان: نگاهی به درمان کودکان کم توجه و بیش فعال با رویکرد توانبخشی

موضوع: درمان کم توجهی در کودکان پر تحرک

مشخصات نشر: تهران البرز فر دانش ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ص ۱۸۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۲-۱۳۵-۹

ISBN: 978-600-202-135-9

رده بندی کنگره: ۶-۵۰۶ RJ ۱۳۹۱ ن ۷۷

رده بندی دیویی: ۶۱۸/۹۲۸۵۸۹

شماره کتابشناسی ملی: ۷۷۵۰۷۲۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

شمارگان: ۱۰۰۰ / چاپ اول: ۱۳۹۱

مصنف: رادین - چاپخانه: رادین

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

انتشارات البرز فر دانش

alborz22887501@yahoo.com

www.alborz2288.ir

۲۲۸۸۷۵۰۱ - ۲۲۸۶۰۲۶۰

ضلع شمال غربی پل سید خندان - اول خیابان شقایق - کوچه بن بست اول - پلاک ۲ - واحد ۱۳

بیچ رکاتی بانشر علم برابری نمی کند.

"حضرت محمد مصطفی (ص)"

www.ketab.ir

فهرست مطالب...

مقدمه ص ۱۰

"بخش اول"

فصل اول: علل و علائم ص ۱۵

فصل دوم: عوارض ص ۲۳

فصل سوم: رژیم غذایی ص ۲۵

فصل چهارم: دارو درمانی ص ۳۴

فصل پنجم: برخورد صحیح والدین با کودکان بیش فعال ص ۳۶

فصل ششم: تمهیداتی جهت درس خواندن کودکان بیش فعال ص ۳۹

فصل هفتم: پاسخ برخی از سؤالات مطرح درمورد بیش فعالی ص ۴۴

"بخش دوم"

مسائل جنبی و همراه در کودکان بیش فعال ص ۵۰

فصل هشتم: راهکارهای افزایش اعتماد به نفس در والدین ص ۵۱

فصل نهم: راهکارهای افزایش اعتماد به نفس در کودکان ص ۶۱

فصل دهم: طرز برخورد با پر خاشگری ص ۶۷

فصل یازدهم: راهکارهای اصلاح رفتاری ص ۷۶

فصل دوازدهم: بازی درمانی و نقش آن در روند بهبود کودک ص ۹۰

فصل سیزدهم: ماساژ درمانی و نقش آن در روند بهبود کودک ص ۱۰۶

فصل چهاردهم: تحریکات حسی و تقویت حواس ص ۱۱۴

"بخش سوم"

اختلالات یادگیری در کودکان پیش فعال ص ۱۲۵

فصل پانزدهم: شناسایی و درمان مشکلات یادگیری ص ۱۲۸

فصل شانزدهم: اشکال در ریاضیات ص ۱۳۴

فصل هفدهم: اشکال در خواندن ص ۱۳۷

فصل هجدهم: اشکالات دیکته نویسی ص ۱۴۰

فصل نوزدهم: اختلال جهت یابی و تمرینات مربوط به آن ص ۱۵۶

فصل بیستم: تمرینات مربوط به افزایش ادراک و حافظه‌ی بینایی و شنوایی ص ۱۶۲

ضمیمه: ترمینولوژی اختلالات یادگیری ص ۱۷۶

منابع ص ۱۸۰

مقدمه...

در شرایط زندگی امروز با امکاناتی که در اختیار کودکان قرار می‌دهیم، برخی توانایی‌های آنان را افزایش می‌دهیم و از بعضی پیشرفت‌هایی که به‌طور طبیعی می‌توانستند کسب کنند، مانع می‌شویم.

به‌عنوان مثال بسیاری از بازی‌های سنتی مثل لی‌لی لی‌لی حوضک و گردوشکستم و لی‌لی در سنین مختلف باعث ارتقای تکاملی کودک می‌شد در حالی که اکنون با سرگرم‌شدن کودکان حتی در برخی موارد شیرخواران به بازی‌ها و اشتغالات کامپیوتری به‌مقدار زیادی مشکلات برخورد می‌کنیم.

شاید عده‌ای از محققان که ریشه‌ی همه‌ی این معضلات را در توارث می‌بینند، به ما اعتراض کنند و برای پرهیز از دنیای امروزی ما را محکوم نمایند اما حقیقت این است که تغییر روش‌های این‌چنینی و مواجهه‌ی کودکان با اسباب زندگی مدرن در سنی که آمادگی جسمی آن را ندارند باعث شده است که بروز مسائلی چون نداشتن تمرکز و توجه روزبه‌روز بیشتر شود و در مواردی به‌علت نداشتن سابقه‌ی خانوادگی واضح یا آشکارنبودن علایم به‌طور مشخص، تشخیص و درمان بیماری را نیز مواجه با اشکال نماید.

به‌هرحال، از آنجا که پرهیز از خطر احتمالی دستور عقل سلیم است، توصیه‌ی ما به همه‌ی دست‌اندرکاران و والدین محترم این است که با رعایت نکاتی که به

ذکر می‌آید، زمینه‌ی کاهش این مشکل در جامعه‌ی آینده را فراهم آورند و بادقت در خصوصیات مثبت بازی‌های سنتی و روش‌های تربیتی صحیح کودکان آینده را هرچه بیشتر به سلامت روح و روان نزدیک سازند.

در این کتاب ما ضمن معرفی کوتاه این بیماری به بررسی راه‌کارهایی می‌پردازیم که می‌تواند والدین را نیز در تشخیص و کنترل بیماری کمک نماید و می‌توان گفت تفاوت مهم این کتاب با متون علمی مشابه آن است که به کودک از بدو تولد می‌پردازد و آلات و ایزاری را که ممکن است منجر به نقص توجه و عدم تشکیل تمرکز کافی در انسان بینجامد، یک‌به‌یک برمی‌شمرد تا والدین را از آن برحذر دارد و برای درمانگران راهگشای به‌حداقل رساندن مشکلات باشد.

لازم به ذکر است این موارد درباره‌ی همه‌ی کودکان صادق است، چه زمینه‌ی ژنتیکی اختلال در آنها باشد و چه نباشد.

از ابتدای تولد که نوزاد شروع به شناخت محیط اطراف خود می‌کند و با به-کارگیری سیستم‌های بویایی، بینایی، شنوایی و لامسه به تدریج مسیر تکامل را طی می‌نماید، قراردادن وی در محیط‌های طبیعی که از نظر نور و صدا فاقد تحریکات اضافی باشند، بسیار حائز اهمیت است...

هنگامی که همه‌ی سیستم‌های حسی با هم و در کنار هم به تکامل می‌رسند، مجموعه‌ی توانایی‌های فرد از سطح بالاتری برخوردار خواهد بود.

از قدیم شنیده‌ایم کسی که می‌خواهد موفق باشد باید خوب حواس خود را جمع کند.

این حواس همان حس‌های اولیه‌ای هستند که با دادن تحریکات مناسب و بموقع به تکامل صحیح می‌رسند و به‌عنوان مثال می‌توان گفت اگر بچه‌ی یک-ساله چیزی را به‌جای چشم با سر تعقیب نماید، جای نگرانی دارد و همین طفل بعدها هماهنگی چشمی-دستی^۱ صحیحی در انجام کارها نخواهد داشت. بنابراین لازم است زمینه‌ی توجه و تمرکز مناسب برای شیرخوار از سنین کم فراهم شود.

خوانندگان محترم به‌یقین از این‌که توان‌بخشی یک کار گروهی است و در صورت حذف هر قسمت آسیبی به کل مجموعه وارد می‌شود، به‌قدر کافی مطلع‌اند.

به‌طور معمول متخصص طب فیزیکی و توان‌بخشی به‌عنوان سرپرست و بنا بر نوع مشکل بیمار یک پزشک متخصص دیگر چون پزشک متخصص بیماری‌های داخلی یا اطفال یا اورتوپد یا نورولوژیست به‌عنوان همکار اول وی و سپس گروه تراپیست‌ها از قبیل کاردرمان جسمی و ذهنی، گفتاردرمان، فیزیوتراپیست و سپس گروه‌های حمایتی چون روان‌شناس و روحانی و تشکیل‌دهنده‌ی گروه هستند.

به‌همین منوال، ما در مطالعه و نگارش این کتاب کوشیده‌ایم از همکاری عده‌ای از این افراد بهره ببریم تا حتی‌الامکان حق مطلب را خوب ادا کرده باشیم.

---

^۱ eye hand coordination

همچنین مخاطبین کتاب نیز طیف وسیعی از این افراد به ویژه والدین رادبرمی گیرد که امیدواریم ضمن بهره وری از متن وبه کار بردن تمرینات مارانیز از دعای خیر خود بی نصیب نکنند.

www.ketab.ir